

Tre svenska bladloppors värdväxter

FREJ OSSIANNILSSON

Ossiannilsson, F.: Tre svenska bladloppors värdväxter. [The host-plants of three Swedish Psyllids (Homoptera, Psylloidea).] – Ent. Tidskr. 100:83–84. Lund, Sweden 1979. ISSN 0013-886x.

By experimental work the author established that the host-plant of *Aphalara affinis* (Zett.) in Sweden is *Stellaria graminea* L., and that the host-plant of *Trioza abdominalis* Foerster in this country is *Achillea millefolium* L. The host-plant of *Craspedolepta sonchi* (Foerster) is *Leontodon autumnalis* L. on which the larvae hibernate. The author never found *C. sonchi* on *Sonchus* spp.

F. Ossiannilsson, Källparksgatan 9, S-754 32 Uppsala, Sweden.

Aphalara affinis (Zett.)

Denna bladloppas värdväxt har hittills varit okänd. Av våra övriga *Aphalara*-arter lever en, *A. calthae* (L.), på *Caltha palustris*, de övriga (*polygona* Foerster, *rumicicola* Loginova, *borealis* Heslop-Harrison, *maculipennis* Löw, *exilis* (Weber & Mohr), och en obeskriven art närmast besläktad med *exilis*) på Polygonaceae (*Rumex*, *Polygonum*). Det låg därför närmast till hands att antaga att även *affinis* levde på någon art av Polygonaceae eller Ranunculaceae. Otoliga är de plantor av arter tillhörande dessa familjer som jag under de senaste två decennierna grävt upp i hopp att finna larver av denna art. Men alltid förgäves.

Liksom sina ovannämnda släktingar övervintrar *A. affinis* i fullbildat stadium, gärna på barrträd, och kan lättast insamlas med slagskärm på sådana. I början av maj 1976 lyckades jag på detta sätt infånga ett trettiotal exemplar av båda könen på en fuktig skogsäng i närheten av mitt fritidsviste i Oxdjupet, Nysättra socken, Upl. Jag beslöt då försöka fastställa värdväxten genom ett experiment.

Jag fördelade mitt bladloppsmaterial på två sjuliters plastpåsar. I den ena införde jag uppgrävda plantor av *Rumex*-arterna *crispus*, *acetosa* och *acetosella*, vilka alla växte på platsen i fråga. Några representanter för släktet *Polygonum* kunde däremot ej påträffas där. I den andra påsen placerade jag skott, blad eller andra växtdelar av de örtartade växter som utöver *Rumex*-arterna var rikligast representerade på platsen,

kanske ett dussin arter. Påsarna tillslöts och placerades utomhus under en upp- och nervänd plåthink för att skydda dem mot regn, blåst och fågelnäbbar. Efter 10 dagar undersökte jag innehållet i påsarna. På *Rumex*-plantorna anträffades inga ägg. I den andra påsen var naturligtvis endast det sist undersökta skottet äggbelagt men med ägg i stort antal! Nu visade det sig att jag hade svårt att identifiera växtarten, då skottet i fråga ej blommade och dessutom var halvvisset. Slutligen klarnade det dock: värdväxten är *Stellaria graminea* L. Sedan detta fastställts har jag kunnat iakttaga äggläggning på denna växt i det fria samt insamla larver på vildväxande plantor av densamma. De första larverna i experimentpåsen iaktogs den 23 maj.

Utomhus har jag funnit okläckta ägg så sent som den 20 juli. De läggs på blad, stjälkar och blomknoppar. På bladen sitter de företrädesvis i en rad längs mittnerven. Ungarna håller gärna till i bladvecken eller i stjälkarnas förgreningsställen. Jag avser att publicera beskrivningar av de olika stadierna vid ett senare tillfälle.

Craspedolepta sonchi (Foerster)

Enligt Klimaszewski (1973) utvecklas denna art på *Sonchus oleraceus*, *S. asper* och *Leontodon autumnalis*. I min trädgård i Oxdjupet lever den uteslutande på sistnämnda växt trots närvaro av *Sonchus arvensis* och *S. oleraceus*. Larverna övervintrar på underjordiska delar av *Leontodon*.

Trioza abdominalis Foerster

Klimaszewski (1973) anför som värdväxter för *Trioza abdominalis abdominalis* Foerster *Alchemilla* och *Chrysanthemum*. Experimentellt har jag fastställt att den normala värdväxten i Sverige är *Achillea millefolium* L. Imagines insamlade på barrträd i Oxdjupet 13 maj 1973 inneslöt i en plastpåse med plantor av *Chrysanthemum leucanthemum* och *Achillea millefolium*. Den 21 maj iaktogs oskaftade gulvita ägg på bladen av *Achillea*, huvudsakligen på bladkanten i inskärningarna mellan småbladen. På *Chrysanthemum* anträffades inga ägg. Jag har senare flera gånger funnit larver av *T. abdominalis* på rölleka. Ägg

och larver anträffade i det fria på *Chrysanthemum leucanthemum* har undantagslöst befunnits tillhöra arten *Trioza chrysanthemi* Löw, och på *Alchemilla* har jag endast funnit en bladloppsart, nämligen *Bactericera femoralis* (Foerster) (= *Trioza femoralis* Foerster).

Litteratur

Klimaszewski, S. M. 1973. The Jumping Plant Lice or Psyllids (Homoptera, Psyllodea) of the Palaearctic. An annotated Check-List. - *Annales Zoologici* XXX, Nr 7:155-286.

Upprop

Undertecknad ämnar arbeta med svampar som angriper insekter, i synnerhet fjärilar (både Macro- och Microlepidoptera), och mottager därför sådana svenska eller utländska insekter som är eller misstänkes vara svampangripna (dock ej de som sekundärt har angripits av "mögel onaturligt" i fuktkammare eller dylikt). Viktigt är att uppgifter om fyndlokal, datum osv. medföljer insekterna (helst också hur de avlivats, förvarats etc.). Är också intresserad av ev. massangrepp av fjärilar. Vid upptäckt av dylika är det viktigt att jag så snart som möjligt får vetskap om detta. (Parasitsvampar brukar ofta dyka upp vid sådana tillfällen).

Lars Imby
Naturhistoriska Riksmuseet, Sektionen för
botanik, S-104 05 Stockholm, tel. 08/15 02 40
ankn. 271 el. 275

**En ny utbredningskatalog
över storfjärilar**

En ny upplaga av *Catalogus Insectorum Sueciae Macrolepidoptera* med aktuella landskapsuppgifter har färdigställts. Den som är intresserad kan få ett exemplar kostnadsfritt från Entomologiska Föreningen, Riksmuseet, Sektionen för Entomologi, 104 05 Stockholm.